

STEPHEN WEELEER

AZ ALDORNIAI TUDAT

A katoná megfeszülve tartotta a faltörőt. Lassan mozgatta, milliméterről milliméterre haladt. Szikrák villantak, ahogy a vastag fém megadta magát a lézernyalábnak. Az anyag felhevült, vörösen izzani kezdett, aztán megtörtén összeroskadt. Lávaként hömpölygő olvadt fém követte a vakítóan fehér, mindent felemésztő fénysugarat. A vastag fal oldala felhasadt, ahogy a lézer utat tört magának.

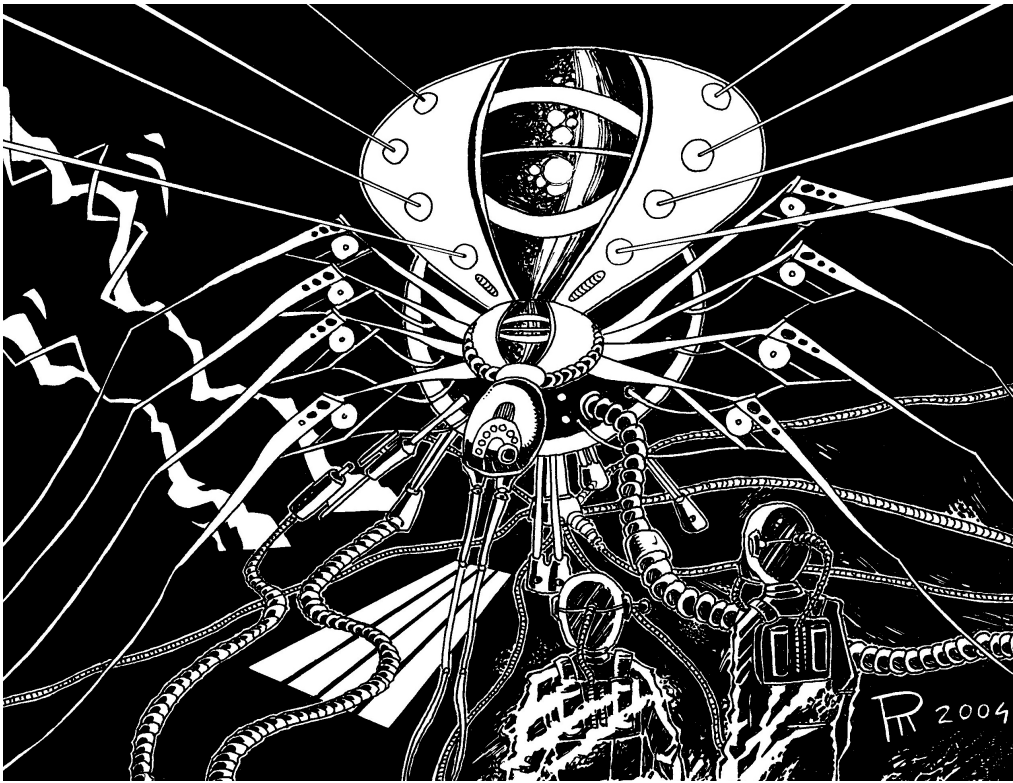
A szakasz többi tagja a fal oldalához lapult, és kibiztosított fegyverrel, feszülten figyelt. Aztán a három méter átmérőjű „lézergrafiti” végül elkészült. Az izzó szélű, szabálytalan vonalú bejárat kinyílt. Hatalmas robajjal, átláthatatlan port robbantva szét, bedőlt a kiharapott faldarab. A katonák csak erre vártak, és mindenre felkészülve berontottak a terembe. Szakfanderük talpa felsistergett, ahogy a forró fémdarabról elrugaszkodtak. Idegrendszerük szinte szétrobbant a feszültségtől, ahogy a falba vágott lyukon keresztül bejutottak a terembe.

Két nappal ezelőtt az életükért küzdöttek. A tűzharc még élénken élt bennük. A támadást három plazmarakéta bevetésével kezdték, de óvatosnak kellett lenniük. Nem semmisíthették meg küldetésük tárgyát. A rakétákat most csak arra használhatták, hogy megtörjék az építményt védő sereg egységét, és sebezhetővé tegyék a gigantikus létesítményt. Tizenöt deszant-úrhajóval szálltak le a felszínre, kockáztatva az ellenség könyörtelen, gépiesen pontos támadását. A gyárat védelmező robotsereg már a sztratoszférába hatolás pillanataiban érzekelte az emberi flotta hajóit, és mindent elsőprő ellentámadásba lendült. A tizenöt deszant-hajóból végül csak három tudott leszállni a bolygóra. A csata kegyetlen volt, és a nyolcezer fős sereg nagy része odaveszett, de végül sikerült megtörni az ellenállást. Elfoglalhatták a hatalmas épületet.

És most végre megtalálták!

A terem közepén álló, három méter magas szerkezetet nézték. Kékes fémburkolata tompán verte vissza a katonák sisaklámpáinak fényét. A hatalmas mechanikus pók lábait maga alá húzva pihent egy fémállványon, melyből különböző vastagságú csövek és kábelek vezettek a szerkezet fémpotrohába. A robot végtagjai halált hozó fegyverekben végződtek, melyeket most szintén elrejtett a csillogó potroh. Nem volt elkülöníthető feje, teste központi része páncélozott alkatrészek kaotikus halmazából állt. Az emberi gondolkodástól távoli, idegen intelligencia tökéletes harci eszközt testesített meg benne. Csak ült a terem közepén, mint egy támadásra váró madárpók, és nem mozdult. Nem mozdulhatott. Tetszhalott állapotban várta az életre keltő digitális impulzust...

■ – Senki sem látott még alvó harcirobotot – mondta Dr. Graslon a szerkezetet fűrkészve.

–Dr. Graslón, kötelességem figyelmeztetni – topogott „idegesen” az MI-13 hívójelre hallgató szerelőrobot –, hogy az aldoniai harcirobotokról szóló tudásunk meglehetősen szegényes... Bármikor ránk támadhat. Kérem – a szót nyomatékosan megnyújtotta –, lépjen hátrébb!

–Nyugalom Mim... – intette csendre Dr. Graslón a „feszült” fémembert. A „Mim” becenevet Dr. Graslón ragasztotta a robotra, mert az MI-13 szériajelzés túlságosan is technokrata volt. Egy számból és betűkből kreált személytelen név megnehezítette a mindennapos, közeli munkakapcsolat kialakítását. A „Mim” név sokkal inkább kifejezte tulajdonosa komikusan tétova, digitális mintákra épülő viselkedését.

–Valóban keveset tudunk az aldoniai technológiáról – méregette a gépet –, de azért abban biztos vagyok, hogy ez a szerkezet még alszik. Ha nem ezt tenné, már rég halottak lennének. Ráadásul most, hogy bekötöd a memoszkenner vezetékeit – a mondat közben a földön tekergőző, különböző színű vezetékekre nézett –, tökéletes uralmunk alá kerül a szerkezet.

A gépember, értelmezve a férfi utasítását, gyorsan lehajolt, és a tarisznyarúkok ollójához hasonlatos négy pár fémkarjával felmarkolta a vezetékeket, majd következtelenül gyors mozdulatokkal az aldoniai robot fémpotrohába kezdte csatlakoztatni azokat. Testét működtető szervomotorjai közben halkán felzúgtak. Két méter magas, fémesen csillogó alakja meglepően gyorsan mozgott.

Az anyaúrhajó robotszerelő terme meglehetősen nagy volt. Mindenfelé szétszerelt, leselejtezett robotalkatrészek hevertek. Az évek óta folyó háború teljesen szétzilálta a „rend” fogalmát, ennél fogva a teremben, csakúgy, mint az anyaúrhajó teljes fedélzetén, káosz uralkodott. A sötét falú – inkább egy roncsstelepre hasonlító – terem

közepén állt egy karnyi vastagságú csövekből összehegesztett állvány, melyen most az aldoniai harcirobot trónolt mozdulatlanul. Dr. Graslon és segéd szerelőrobotja a szerkezet körül tevékenykedett. Számukra a teremben folytatott munka jelentette a mindennapokat már évek óta. A doktor vezette azt az ötven emberből és harminc szerelőrobotból álló csapatot, ami az anyahajó fedélzetén szolgáló robotok működéséért felelt. Nevezhetnék a termet egyfajta robotkórháznak is, hiszen ide kerültek az elromlott, hibás működésű szerkezetek...

– Erre vártunk már hónapok óta – mondta Dr. Graslon, miközben a memoszkenner vezérlőpultja elé lépett. Világoskék kezeslábasán jókora olajfoltok éktelenkedtek. Teljesen megőszült és jócskán megfogyatkozott haja, rövidre vágott fehér szakálla szinte világított a szerelőterem sötét, koszos falai között. Dr. Graslon már jóval túllépte az ötvenet, és már legalább húsz éve szolgált az anyahajón. Elgondolkodva megvakarta szakállát, és segédrobotjára nézve dörmögte maga elé:

– El sem tudod képzelni, hányan haltak meg azért, hogy végre itt lehessen ez a szerkezet...

Mim három, mechanikus kocsián lógó szeme apró zúgás kíséretében a doktorra szegeződött.

– Persze, számodra a halál fogalma semmit sem jelent – emelte fel hangját Graslon.

– A szervezetet működtető mechanizmusok szétesnek, aminek következménye a sejtek károsodása, szétbomlása – mondta erre érzelemmentes géphangon Mim, kifejezve, hogy azért tud valamit az elmúlásról.

– Ezek csak üres mondatok – vágott vissza a doktor –, melyeket beléd programoztak, hogy válaszolhass a halállal kapcsolatos kérdésekre. Valójában nem tudod, hogy mi a halál, mert nem élsz.

– Ez bizonyos értelemben igaz, Dr. Graslon, de a magyarázata egy kicsit sántít. Vajon ön tudja, hogy mi a halál? – kérdezett vissza Mim, miközben ellenőrizte az aldoniai robot fémpotrohába csatlakoztatott vezetékeket.

A doktor arca egy pillanatnyi meglepődést tükrözött, de aztán azonnal érvelni kezdett.

– Pontosan én sem tudom meghatározni a halál fogalmát, de mint valódi, érző élőlény, talán jobban rá tudok látni a kérdésre. – Mim számára ezek a mondatok nem tunk túl meggyőzőnek, de a doktor hajthatatlan volt. – Bennem, ellentétben veled, jelen vannak olyan képességek, melyek segítségével felfoghatom és megérthetem a mulandóságot – a férfi ezeket a szavakat nagy szigorral és meggyőződéssel mondta ki, miközben állított valamit a memoszkenner vezérlőpaneljén.

Bár Mim nem rendelkezett a metakommunikációt értelmező rendszerrel, a doktor szóhasználatából mégis egyértelműen megállapította, hogy sikerült egy kényes területre tévednie. Pusztán az érvelés reflexeként tette fel a következő kérdést, közben újabb vezetékeket csatlakoztatott az aldoniai robothoz.

– Meg tudná fogalmazni ezeket a képességeket? – Vörös fény szenzorai fürkészni kezdték a férfi arcát.

Dr. Graslon mélyen felsóhajtott és megszólalt:

– Csak egy szót mondok: tudat.

Néhány másodperces csend telepedett a teremre. Mim fotonprocesszora értelmezte a férfi szavait, és fénysebességgel keresni kezdte a memóriájában felvillanó „tudat” kifejezésre utaló magyarázatokat. Több száz különböző módon megfogalma-

zott választ talált, de egy sem volt annyira egyértelmű, hogy ellenérvként a nagy tudású doktornak szegezze. Így hát csak „zavartan pislogott”.

Dr. Graslonnak jól esett a robot tehetetlen némasága. Egy darabig még hagyta, hadd szenvedjen, aztán megkönyörült rajta és megszólalt:

– Az aldoniai robot talán választ ad kérdéseidre. – A hatalmas mechanikus pók felé biccentett. – Az ébresztési folyamat tökéletesen ábrázolja majd a tudat felépítését.

Ha Mim rendelkezett volna a kíváncsiság képességével, most minden bizonnyal kilyukadt volna króm-acél borítása a dereka magasságában, az oldalán. Ennek hiányában csak némán és mozdulatlanul – a robotok tényleg képesek mozdulatlanul állni – nézett a doktorra, aki nagy beleéléssel beszélt:

– Ennek a robotnak – megpaskolta a hatalmas pók egyik fém lábát – tudata van. Rendelkezik azokkal a képességekkel, melyeket az aldoniaiak a Tudat Őt Szegmensének hívnak. – Miközben beszélt, már-már rajongva nézte a gyilkoló gépet.

Mim erőt vett magán és tovább kérdezett:

– Kifejtené ezt pontosabban?

– Ha csak leírom neked, akkor soha sem fogod megérteni... Legjobb, ha te magad győződsz meg róla – mondta Dr. Graslón és mintha ott sem lenne, ügyet sem vetett a harcirobotra. – Mit gondolsz magadról? – kérdezte hirtelen Mimtől.

– Nem értem a kérdést... – válaszolta egy másodpercnyi szünet után a robot.

– Ki... vagy... te? – tette fel újra tagoltabban a doktor.

– Az adataimat kérdezi? – értetlenkedett még mindig a szerelőrobot.

– Igen. Talán rosszul fogalmaztam. Mi vagy te?

Ekkor a robot kocsián lógó világító szemei egy picit felemelkedtek, mintha megvilágosodott volna.

– Az MI-13 típusú szerelőrobot család második generációs foton-architektúrájú, 5248. szériaszámú modellje – válaszolta gépiesen.

Dr. Graslón elmosolyodott és megcsóválta a fejét.

– A varázsszavakat te magad mondtad ki. – Lassan ismételni kezdte: – „Típus”, „szériaszám”, „modell”. Ez vagy te.

– Ezek a paramétereim – erősítette meg Mim.

– És ugyanezek a paraméterek jellemzik a többi típust is. Nem vagy más, mint sorozatban gyártott, egyszínű, egyforma alkatrészek összessége – mondta ki tárgyilagosan a doktor.

– Pontosán – konstátálta a robot. Válasza egyértelműen tükrözte, hogy nem értette, mire akar rávilágítani a másik. A doktornak pedig ez tökéletes válasz volt, hogy megerősítse véleményét.

– A tudattal rendelkező gépek nem sorolnak magukról paramétereiket. Tisztában vannak helyükkel az őket körülvevő világon belül. Meg vannak győződve önmaguk egyszeri és megismételhetetlen létezéséről – mondta a robotnak, aki valóban nem tudta értelmezni a mondatokat.

– Van még néhány dolog, amire egy hagyományos robot nem képes – folytatta hirtelen, és bár a hangjából nem volt képes érzékelni, de Mim a számtalanszor folytatott érv-párbajaik statisztikáit elemezve tudta, hogy most a doktort egy „beszéd-roham” fogja elönteni, amely majd megszámlálhatatlan mondatok sokaságát fogja eredményezni. – Például neked és a hozzád hasonlóaknak nincs képzelete.

A doktor meg sem várta a lekicsinylő szavakkal lerohant ellenfele választát, már

kezdte is a szemléltetést – közben fél szemmel a memoszkenner kijelzőjére pillantott és megállapította, hogy az aldoniai harcirobot elemzése sikeresen megkezdődött: – Képzeld el egy tengerpartot.

– Olyat, mint a Doran tengerpartja? – kérdezte a robot tétován.

– Igen. Mit láatsz?

Mim halkan koncentrált, majd megszólalt:

– Látom a homokot, a hullámozó óceánt, az irányítóközpontot a parton...

– Milyen irányítóközpontot? – vágott a szavába Dr. Graslon.

– Hát a Doranra érkező űrhajók irányítóközpontját.

– Aha... – bólogatott sóhajtva a doktor. – Én nem azt mondtam, hogy jelenítsd meg magad előtt a Doran tengerpartjának modelljét, hanem azt, hogy képzeld el egy olyan tengerpartot, amelyet még soha nem láttál. Csak úgy.

– Rendben – mondta Mim és összes bitjét összeszedve koncentrálni kezdett.

– Most mit láatsz?

– Hát... – a robot lassan és akadozva beszélt – ...Látom a tengert, ahogy hullámozik, látom a zöld homokot és... és látom az irányítóközpontot.

– Milyen központot? – kérdezte megrökönyödve a doktor.

– A Doran irányítóközpontját – mondta a robot tárgyilagosan.

– Jó, akkor mást mondok – nézett hunyorítva, sokat sejtető tekintettel a vörös receptorokba a doktor. – Képzeld el, ahogy az alkatrészeid darabokra szakadva lebegnek a világűrben...

Mim nem értette a képzelet fogalmát csakúgy, mint a doktor által megeresztett fekete humort sem. Most is csak mozdulatlanul bámult.

– Képzelet nélkül lehetetlen bármit is tudatosnak hinni – vont le a következtetést a férfi, és begépelte néhány adatot a koan-generátorba, előkészítve ezzel az aldoniai robot felébresztését.

Mim, ismerve a robotokéhoz képest meglehetősen kicsiny emberi memória kapacitását és viszonylagos felületességét, most már hallani akarta a teljes magyarázatot:

– Dr. Graslon, ez eddig csak kettő, általam nem birtokolt képesség. Ha megkérném, leírná a tudat másik három szegmensét?

Hát persze, hogy erre a kérésre várt! Dr. Graslon mindig is szerette tudását csillogtatni, főleg ha egy ilyen két méteres szilícium-halom hallgatta, mint Mim. Azonnal elfordult a koan-generátor kijelzőjétől, és megszólalt:

– Mit fogsz csinálni két óra múlva?

Mim újfent meglepődött, de a statisztikai adatokat elemezve, melyek a doktor sokszor kiszámíthatatlan kérdéseire vonatkoztak, azonnal válaszolt:

– Hét óra ötvenkor végigfuttatok egy önellenőrző tesztet. Kilenc óra huszonnégy perckor átnézem a szabályzatban leírt alkatrészeket. A folyamat hat órán keresztül fog tartani...

– Rendben – vágott közbe a doktor, és szeme sem rebbent a választól. – Ezeket a feladatokat a programod határozza meg, ezért tudod pontosan, hogy mikor, mit kezdsz csinálni. Most tedd félre a programod. Mit fogsz csinálni két óra múlva?

Egy pillanatnyi csend következett, aztán jött Mim gyermekien naiv válasza:

– Dr. Graslon, program nélkül nem működöm.

– Na látod. Pusztán a memóriádba integrált algoritmus vezérel. Önmagadtól képtelen vagy bármit is előre megtervezni. A tervezés képessége elengedhetetlen összetete-

vője a tudatnak. – A doktor szavai megsemmisítő erejűek voltak, de egy önmagát meghatározni képtelen, képzelőerő nélküli gép számára csak száraz tények maradtak. Mim nem érzett megbántottságot vagy sértődést, és Dr. Graslon ezt jól tudta. Következő kérdése már a tudattal rendelkező lények érzelmeire vonatkozott.

– Tegyük fel, hogy a hajót találat éri, és evakuálni kell. Mit teszel?

– Kapcsolatba lépek az evakuálást felügyelő rendszerrel és végrehajtom az előírt feladatokat – sorolta a robot az előírt koreográfiát.

– Te egy hős vagy! – Dr. Graslon felnevetett, aztán az arca hirtelen elkomorult. – Nem lehetsz igazi hős... Mi alapján hajtod végre az evakuálást?

– Az evakuálási szabályzat alapján – mondta értetlenül Mim. Logikai algoritmusain igencsak kifogott a doktor követhetetlen viselkedése.

– És azt honnan ismered? – jött a „vallatás” következő kérdése.

– Itt van a memóriámban – mutatott a robot a mellkasára. A memória szó kiejtésakor természetesen a fejére kellett volna mutatnia, de minthogy nem volt elkülöníthető feje, csak valami vörös szenzorokból és vezetékekből álló alkatrészesomó, kénytelen volt mellkasára mutatni. Helyigénye miatt memóriáját oda építették be...

– Rendben. Gyere ide – nyújtotta ki kezét a doktor, mintha egy kisgyermeket hívna.

A robot készségesen odalépett hozzá. Két méteres, csillogó alakja Dr. Graslon fölé tornyosult. Így, „testközben” hallani lehetett a mellkasában megbúvó szerkezetek halk bűgását, zúgását, kattogását. Aztán a férfi kinyitotta a mellkasán lévő apró szervizajtót, majd átállított valamit a szerkezet vezérlőpaneljén.

– Na most... – szólalt meg újra a doktor. – Evakuálni kell a hajót. Mit teszel?

– Uram... – Mim szava elakadt. Világító szemei csak forogtak ide-oda.

– Nem érted a kérdést – állapította meg Dr. Graslon. – Mit teszel, ha el kell hagyni a hajót?

– Uram... – a robot csak nem akart válaszolni.

– Na látod – csattant fel a férfi. – Kikattantam a memóriámból az evakuálási szabályzatot. Tehetetlen vagy. Képtelen vagy önállóan dönteni. Az egész működésed előre definiált programokra épül. Egyszerű reflexek rendszere vagy. Egy gép.

– Értem – mondta a robot érzelemmentes hangon, tudomásul véve önmaga élettelen, jelentéktelen, gépi mivoltát. Dr. Graslon megkönyörült rajta és visszaállította a nélkülözhetetlen evakuálási szabályzatot.

– És mi az ötödik képesség, ami természetesen szintén nem tartozik az erényeim közé? – kérdezte a robot, és bár nem kívánta humorosan megfogalmazni, mondata mégis felvidította a doktort.

– Az ötödik a koncentráció képessége. A tudattal rendelkező lények képesek figyelmüket irányítani, és ha kell, egyetlen jelenségre összpontosítani – mondta a doktor. – Nézz rám. Nézz a szemembe!

A szerkezet szervomotorjai felzúgtak, ahogy közelebb hajolt a doktorhoz. Rubin vörös fényérzékeny szenzorai fürkészni kezdték a férfi arcát.

– Most ne figyelj semmire, csak a szemeimet nézd. Érted?

– Igen.

– Mi történik most? – tette fel a találós kérdést a férfi.

– Felemelte a jobb karját – válaszolta Mim azonnal.

– Semmi gond – a doktor hangjából csalódottság érződött. – Próbáljuk meg még egyszer. Gyere még közelebb.

A gép óvatosan közelebb lépett a férfihez. „Arca” már csak tíz centire volt a doktor orrától.

– Figyeled a szemem?

– Igen – felelte Mim, miközben a vörös fény szenzorok egy halk zúgás kíséretében a doktor arcához kúsztak.

– Most mi történik? – kérdezte ekkor a férfi.

– Felemelte a bal karját és a memoszkenner kijelzője villogni kezdett – válaszolta a robot újra tárgyilagosan.

– Hát erről beszélek – csattant fel a doktor. – Te, istenverte, sorozatban gyártott típusú robot – nyugodtan sértegethetlek, mert ugye, nem rendelkezel önérzettel –, képtelen vagy a figyelmedet koncentrálni és irányítani. A szenzoraid rabja vagy. A vezérlő egységed csak passzívan befogadja a beérkező jeleket.

– De hát uram, én láttam a villogó fényt és az ön felemelt karját – mondta a robot, noha nem rendelkezett érzelmekkel, hangjából mégis valami mentegetődzés-féle érződött.

– Hát ez az... – mondta a doktor bólogatva és a memoszkenner villogó lámpájára pillantott.

Az aldoniai robotra kötött számítógép ekkor egy sípszóval jelezte, hogy készen áll a digitális koan indítására.

– A rendszer felkészült az ébresztésre – mondta mosolyogva Dr. Graslon és lázasan begépett valamit a központi számítógépbe. Izgatottan várta az aldoniai robot öntudatra ébredésének pillanatát. Hónapok óta folyt már a kutatás, és most végre sikerült megszerezni! Dr. Graslon jól tudta, hogy történelmi jelentőségű pillanatok zajlanak le a szerelőteremben. Az emberiség már a végső kimerült az aldoniaiak elleni kozmi-

kus háborúban. A tudattal felvértezett, gyilkoló robothadsereggel rendelkező ellenség lassan darabokra tépte, teljesen eltiporta az emberek világát. Az ellenállás olyannyira széthullott, hogy az emberiség bolygók között bujkáló nomád néppé vált. A legutóbbi csatában az utolsó három anyahajó közül kettő megsemmisült. Csak ez az egy megté-
pázott, agyonfoltozott hajó maradt mentsvárként. Már úgy tűnt, hogy az aldoniaiak végleg lesöprik az emberiséget a kozmikus térképről, amikor Dr. Graslon felettesei egy utolsó, kétségbeesett ötletbe kapaszkodtak. Eldöntötték, hogy megszereznek egy alvó harcirobotot, és beégetett memóriájának megcsapolásával felderítik az ellenség vezérkarának koordinátáit. A háború éve alatt sikerült egy adatbázist felépíteni az ellenséges robotok működéséről, szerkezeti felépítéséről. Ennek segítségével sikerült megfejteni a robot tudatát létrehozó vezérlőegység működését.

–Az aldoniai robotot nem könnyű felébreszteni – mondta Dr. Graslon elgondol-
kodva. – Nincs rajta kapcsológomb. Nem lehet csak úgy bekapcsolni, mint téged. – A
szótlanul figyelő Mimre nézett. – Ha csak simán bekapcsolnám, akkor az öt tudati
szegmens nem működne tökéletesen. Lehet, hogy csak kettő válna aktívvá, de az is
lehet, hogy egy sem. Vagy ha mégis bekapcsolna néhány, akkor a rendszer nem lenne
stabil. A robotnak egyedül kell öntudatra ébrednie. A folyamat beindítója egy digitális
koan, amit az aldoniaiak a gép processzorába juttatnak.

Mim annak ellenére, hogy memóriáját ellátták minden információval, amit a mo-
dern technológiáról tudni lehet, mégis értetlenül hallgatta a doktor szavait.

–Mi az a digitális koan? – kérdezte.

Dr. Graslon egy zölden foszforeszkáló memóriakapszulát tartott a kezében.

–Ezért az apró tárgyért kétszázötvenezer ember veszett oda a Wasyc holdján. Azt
a feladatot kapták, hogy rohanják le a holdon épült kisebb robotgyárat és hozzanak
magukkal egy memóriakapszulát, mely magában rejtje az öntudatra ébresztéshez szük-
séges koant – mondta a doktor és azokra a katonákra gondolt, akik életüket áldozták a
kapszuláért, melynek segítségével most fel fogja ébreszteni az aldoniai robotot. – A
háborúban nagy a káosz. Ezen a hajón senki sem tudott arról, hogy mi a célja a ve-
zérkarnak. Nem akarták, hogy az emberek bepánikoljanak, ha megtudják, hogy egy
ellenséges robotot akarunk felébreszteni. Ebben a pillanatban is csak nyolc ember és te
tudsz róla.

Mimet képességei tökéletes cinkostársá tették. Erős és gyors fémtestével segített
a doktornak. Miután elvégzik a feladatot, csak néhány gombnyomás, és a memóriája
máris törli a teremben történt eseményeket. A parancsnokság nem kockáztathatta a
terv kiszivárgását. Dr. Graslonban különösen megbíztak a hosszú évek óta tartó, már
szinte fanatikus elszántsága és nagy tudása miatt.

–Tudod milyen hangja van a tapsnak? – tette fel a furcsa kérdést váratlanul a
doktor.

Mim nem kérdezett vissza a különös mondat hallatán, hanem megjelenítette me-
móriájában az emberi taps hangját.

–Igen – válaszolta.

–Akkor válaszold meg – mondta sejtelmesen Dr. Graslon –, hogy milyen hangja
van az egykezes tapsnak...

Bár Mim tökéletesen értette a kérdést, mégsem tudott választ adni. Processzora
néhány másodpercig erőlködve próbálta felidézni az egy kézzel végzett taps hangját,
de kudarcot vallott. Csak hibaüzenetek tucatjait tudta generálni.

– A kérdésre nem tudok választ adni... – mondta végül tárgyilagosan az előre beprogramozott formamondatot.

– Nyugodj meg Mim. Erre a kérdésre nem lehet logikus választ adni. A száraz logika csődöt mond. Ez a koan lényege... Most jól figyelj – mondta Dr. Graslon és a foszforeszkáló kapszulát a koan-generátor csatlakozócsövébe helyezte. Az apró kapszula lassan lecsúszott a fél méter hosszú, áttetsző csövön, majd halk koppanással megállt az alján. Egy vékony sípolás hallatszott, ahogy a két szerkezet összekapcsolódott. Aztán a kapszula foszforeszkáló zöld fénye lassan erősödni kezdett.

– Ez az – mondta a doktor felvillanyozva, majd látva Mim értetlen szemforgatását, egy rövid magyarázatba kezdett. – A kapszulában tárolt koan most az aldoniai robot foton-processzorába áramlik. A processzor központi egysége már működik és tartalmazza azokat az információkat, melyekre az emberiségnek szüksége van. Miután a koan bejutott, a gép megpróbálja megfejteni.

– Az egykezes taps?... – kérdezte zavartan Mim.

– Nem, nem... – csóválta meg fejét elmosolyodva Dr. Graslon. – Az aldoniaiak nem ilyen líraiak. A helyváltoztatás hét koordinátáját vették alapul. A koan utasítja a robotot, hogy változtasson helyet – persze csak virtuálisan – a megadott koordináták alapján. – Dr. Graslon egy pillanatra összehúzta hófehér, dús szemöldökét, ahogy megpróbált egy megfelelő hasonlatot kitalálni. – Ez olyan egyértelmű, mint mondjuk a kétkezes taps hangja. Érted?

– Igen – válaszolta Mim, ahogy végiggondolta a fizikai mozgáshoz szükséges hét koordinátát.

– De ez még nem koan, ugyanis egyértelmű és logikus – folytatta a nehezen elképzelhető metafizikai, filozófiai gondolatsort Dr. Graslon. – Az aldoniaiak a hét koordináta mellé megadtak egy nyolcadikat. Egy új viszonyítási pontot, mondjuk egy plusz dimenzióban. Ez már olyan, mint az egykezes taps. A foton-processzor ezt nem tudja megoldani pusztán logikai műveletek felhasználásával. Beindul egy öngerjesztő, zárt folyamat, amely azt eredményezi, hogy megtörténik a fúzió. Számunkra felfoghatatlan módon az öt szegmens bekapcsol, és a robot öntudatra ébred.

– Dr. Graslon, ez nagyon szemléletes leírása volt az ébresztés folyamatának, bár nem állítom, hogy mindent tökéletesen értek – mondta Mim, miközben az aldoniai pókot fürkészte –, de ha a robot felébred, akkor ön bizonyára azonnal meghal, nem beszélve az anyahajón tartózkodó többi élőlényről. Hogyan jutunk hozzá a hön áhított információkhoz?

– A kérdésed már vártam – mosolygott nyugodtan a doktor. – A felébredés pillanatában a foton-processzor nyitottá válik, és akkor a memoszkennerünk lefejt az adatokat. A processzor nyitott marad, és az ébredés nem fejeződik be.

– Dr. Graslon, ön nagyon biztos a dolgában – állapította meg Mim.

– Az ébredés pillanataiban a robot még nem különbözik tőled. Adatok és programok hálózata – mondta meggyőződéssel a doktor.

Ekkor hirtelen egy újabb sípszó hallatszott, mely a koan bejutását jelezte a foton-processzorba. Dr. Graslon a kijelzőket kezdte figyelni lázasan, Mim pedig a kiszolgáló rendszereket ellenőrizte. Mindketten a világító kapszulát nézték, melynek fénye egyre erősödött. A belőle áradó, smaragdzöld fény lassan betöltötte a szerelőtermet. Mint valami mesterséges szentjánosbogár, úgy árasztotta a fényt.

A koan adatai fénysebességgel cikáztak a foton-processzor fénykábeleiben. A

központi egység értelmezte az adatokat: vizsgált, elemzett, összehasonlított. Algoritmusok léptek működésbe, ahogy a szerkezet mozgósította a koan megoldásához szükséges összetevőit. Adatok villantak, majd megálltak egy-egy pillanatra a szegmenseknél, hogy aztán tovább suhanva megoldásra késztessek a rendszert. Minden egyes megállás rövidebb ideig tartott, ahogy a processzor öngerjesztő folyamata beindult. A szegmensek egyre sűrűbben kapták meg az adatsomagot, és egyre nagyobb energiával próbáltak választ adni a kérdésre. Villanás villanás után, kérdés kérdés után. A logikai kör forgott, fénysebességgel pörgött, bájtok milliárdjai száguldottak karöltve és... és aztán megtörtént a fúzió. Az öt szegmens egyszerre kapcsolt be, hogy összeolvadva tudattá szülessen.

Ekkor a kapszula fénye fehérre változott, és mint a legforróbb csillagok az univerzumot, úgy ragyogta be a szerelőcsarnokot.

Dr. Graslon az izgalomtól remegve a memoszkenner kijelzőjére pillantott, de megdöbbsent. Nem látott semmit. A monitor sötét maradt, mint a mindent elnyelő fekete lyukak. A férfi csak tehetetlenül kapkodta tekintetét. Mim odasietett mellé és miután meglátta a fekete képernyőt, tanácstalanul az aldoniai robot felé pillantott. Valami hiba történt...

Ez nem lehet! Neki szüksége van az adatokra! A doktor szinte felüvöltött tehetetlen elkeseredettségében. Arcára kiült az egyre elhatalmasodó düh. Már tudomást sem vett környezetéről, csak a digitális koanra és a szegmensekre tudott gondolni. Szinte félrelökte Mimet, ahogy az egyik vezérlőpaneltől a másikig rohant. Agyát egyre jobban felemészttette a kétségbeesés és a csalódottság. Úgy érezte, hogy elveszíti uralmát az elméje fölött.

Már-már megadta magát a mélyből feltörő örületnek, amikor a memoszkenner kijelzője hirtelen vibrálni kezdett. Dr. Graslon szemei kikerekedtek, és odaugrott a képernyőhöz.

A virtuális gát, amely védelmezőn körülölelte az aldoniai robot memóriáját, hirtelen átszakadt. És az adatfolyam megindult. A memoszkenner kijelzőjén felvillantak a robot memóriájában tárolt adatok. Adatok, melyek tartalmazták a legnagyobb gyárak paramétereit, a kommunikációs kódokat, az elkövetkezendő aldoniai támadások idejét, helyét, és amelyek felfedték az ellenség főhadiszállásának pontos koordinátáit a fénylő csillaghalmazok között...

– Sikerült! – üvöltötte Dr. Graslon diadalittasan. Mosolyogva Mimirre nézett, aztán...

...Aztán a koankapszula fehér fényét magába olvasztotta egy vakító villanás. Dr. Graslon, Mim és a szerelőcsarnok molekulái szinte egyazon pillanatban izzottak fel. Az aldoniai robotba rejtett plazmabomba hasadóanyaga fénysebességgel fröccsent szét. A robbanás ereje darabokra tépte az anyagajót és a benne utazó emberek sejtjeit. Egyetlen hatalmas, izzó gázgömbbé változott minden, ami még néhány másodperccel ezelőtt az emberiség utolsó mentsvárát jelentette. A lökeshullám szétszáguldott a sötétségbe, végül a fénylő gömb lassan szertefoszlott, helyét adva az örökké hideg és végtelen, kegyetlen világűrnek. Nem maradt más élő, csak az aldoniai tudat...